

KOMENTÁŘ

14. 12. 2022

Kulturní zařízení v Moravskoslezském kraji v roce 2021

Do knihoven v Moravskoslezském kraji přišlo v roce 2021 přes 3,8 milionu návštěvníků, kteří měli možnost vybrat si z více než 5,0 milionu knihovních jednotek či využít 836 počítačů s připojením k internetu. Registrovaný čtenář si v loňském roce vypůjčil v průměru 42 knih. Památkové objekty v kraji navštívilo téměř čtvrt milionu návštěvníků, 444 tisíc návštěvníků pak zhlédlo expozice a výstavy v muzeích a galeriích.

Veřejné knihovny

V Moravskoslezském kraji bylo na konci roku 2021 v provozu 270 veřejných knihoven a jejich 136 poboček (lokálně vyčleněných částí knihoven (včetně pojízdných zařízení), které jsou jejich organizačními částmi a pracují pod jejich přímým vedením). Čtenáři v Moravskoslezském kraji měli k dispozici více než 5,0 milionu knihovních jednotek (knih, novin, časopisů, elektronických dokumentů apod.).

Tab. 1 Veřejné knihovny v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Veřejné knihovny¹⁾	267	272	272	272	271	270	270
Pobočky knihoven	141	141	141	139	140	140	136
Knihovní jednotky celkem (tis.)	5 146	5 141	5 138	5 113	5 088	5 032	5 074
Registrovaní čtenáři (tis. osob)	171	146	148	144	144	123	110
z toho ve věku do 15 let (%)	28,0	29,4	29,9	29,8	29,8	26,4	25,3
Vypůjčky (tis.)	7 263	6 907	6 618	6 289	6 345	5 018	4 609
Návštěvníci knihoven (tis. osob) ²⁾	4 811	4 658	4 351	4 105	4 148	3 482	3 831
z toho fyzické návštěvy	2 910	2 737	2 655	2 544	2 562	1 493	1 468
Studijní místa	4 058	4 140	4 083	4 111	4 189	4 192	4 141
Počítače pro uživatele	1 015	986	971	993	939	932	891
z toho s připojením k internetu	927	906	884	895	893	866	836
Čtenáři využívající internet v knihovně (tis. osob)	343	212	191	175	166	62	41
Prostředky na nákup knihovního fondu (tis. Kč)	37 535	37 787	39 063	38 860	40 973	40 131	42 495

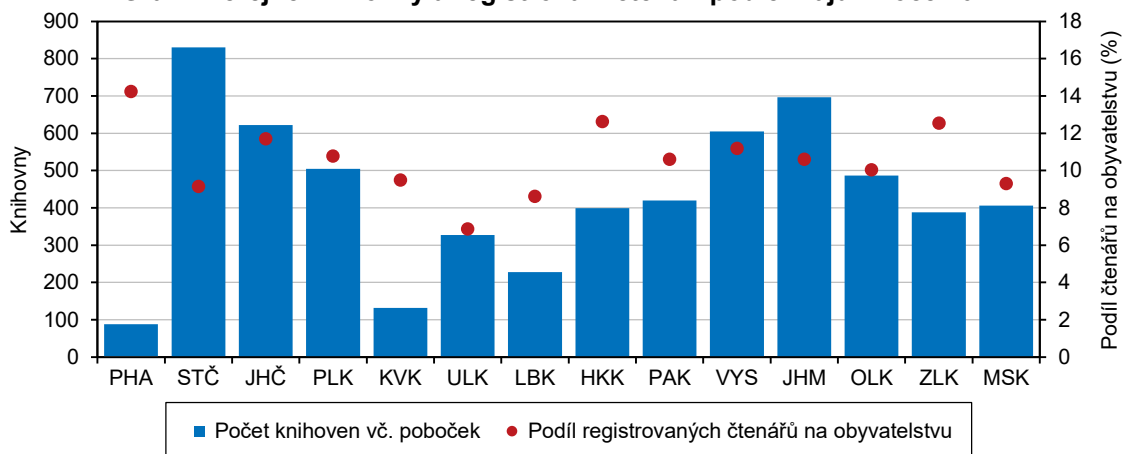
¹⁾ včetně Moravskoslezské vědecké knihovny

²⁾ včetně návštěvníků on-line služeb

Přestože nejvíce knihoven vč. poboček nalezneme ve Středočeském kraji (830), v případě registrovaných čtenářů tomu tak není. Těch bylo se 181 tisíci v roce 2021 nejvíce v hl. městě Praze. V knihovnách na území Moravskoslezského kraje bylo v roce 2021 registrováno celkem 110 tisíc čtenářů. Jejich počty však postupně klesají, od roku 2015 o 35,9 %. Více než čtvrtina čtenářů (25,3 %) v Moravskoslezském kraji byla ve věku do 15 let, což v absolutním vyjádření odpovídalo 28 tisícům osob. Republikový průměr činil 25,2 %, z krajů dosáhla nejvyššího podílu registrovaných čtenářů do patnácti let Praha (30,8 %) a nejnižšího Plzeňský kraj (17,8 %).

KOMENTÁŘ

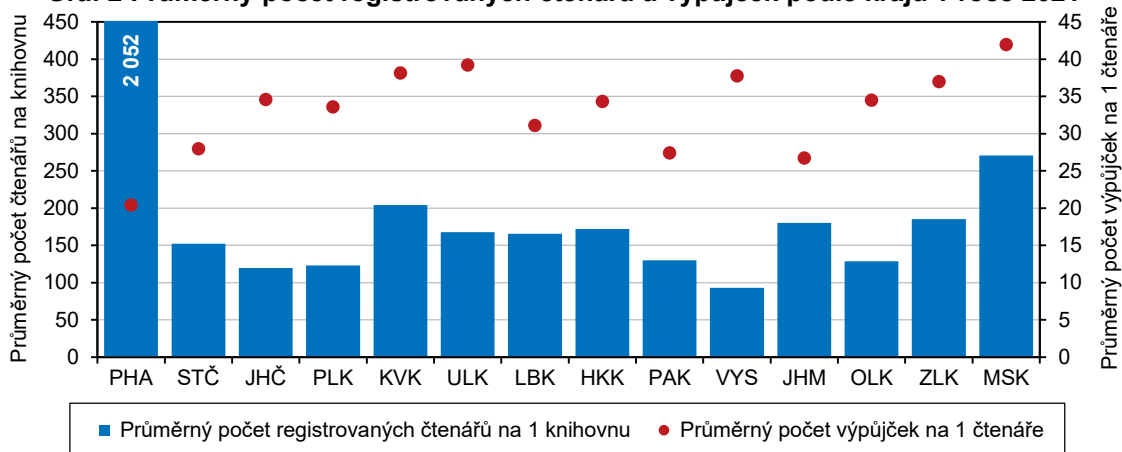
Graf 1 Veřejné knihovny a registrovaní čtenáři podle krajů v roce 2021

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Necelých deset procent obyvatel Moravskoslezského kraje bylo v roce 2021 registrováno jako čtenář ve veřejných knihovnách. Pokud by měl tento ukazatel posloužit jako měřítko pro srovnání krajů, pak nejnižší podíl čtenářů z počtu obyvatel byl vykázán v Ústeckém kraji (6,9 %), naopak nejvyšší v hlavním městě Praze (14,3 %). Nižší hodnoty podílu než Moravskoslezský kraj (9,3 %) vykázaly kromě Ústeckého kraje už jen Středočeský kraj (9,2 %) a Liberecký kraj (8,6 %).

Graf 2 Průměrný počet registrovaných čtenářů a výpůjček podle krajů v roce 2021

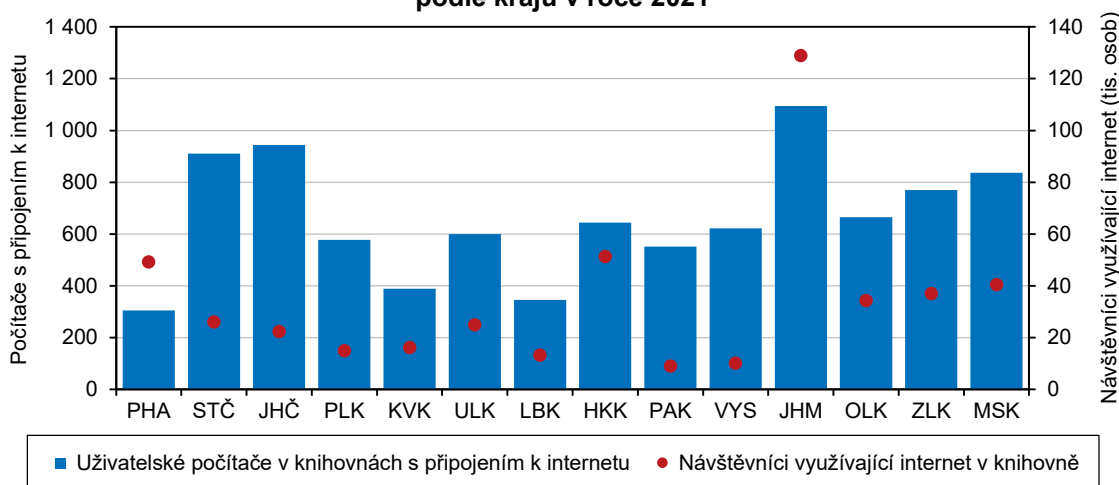
Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Ve veřejných knihovnách v Moravskoslezském kraji bylo v roce 2021 evidováno přes 4,6 milionu výpůjček, tento počet se proti roku 2020 snížil o cca 410 tisíc, tedy o 8,1 %. Registrovaný čtenář v kraji si tak v roce 2021 vypůjčil v průměru 42 knihovních jednotek, což bylo nejvíce mezi všemi kraji Česka. Hodnota tohoto ukazatele se v letech 2015 až 2021 pohybovala v rozmezí od 41 do 47 výpůjček na čtenáře za rok.

KOMENTÁŘ

Ve veřejných knihovnách jsou k dispozici také počítače. V knihovnách Moravskoslezského kraje bylo v roce 2021 celkem 891 počítačů, 836 z nich s připojením k internetu. Počet počítačů celkem i s připojením na internet se meziročně snížil a zároveň významně poklesl i počet návštěvníků knihoven využívajících internet v knihovně, konkrétně o necelých 22 tisíc na 41 tisíc (o 35,0 %).

Graf 3 Počítače s připojením k internetu a uživatelé internetu ve veřejných knihovnách podle krajů v roce 2021

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné

Dalším prvkem z oblasti kulturních zařízení jsou památkové objekty s kulturním využitím, které jsou v kraji zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, mlýny apod., ovšem památky, které jsou ve správě muzea či galerie, sem zařazeny nejsou (např. zámek Kunín, hrad Hukvaldy).

Tab. 2 Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné	11	11	12	13	15	15	13
Návštěvníci památkových objektů (tis. osob)	311	239	354	316	368	253	243
Inventární jednotky mobiliárního fondu	19 579	19 602	19 711	25 223	25 830	25 872	25 943
Pořádané kulturní akce celkem	373	442	527	440	367	184	204
samostatné výstavy	40	46	46	51	40	19	20
samostatné koncerty	27	26	39	39	49	29	34
dramatická vystoupení	50	36	39	39	39	23	8
kulturní vložky při prohlídkách	92	132	189	112	91	51	58
Návštěvníci kulturních akcí (tis. osob)	377	338	454	381	343	66	70

KOMENTÁŘ

K památkovým objektům zpřístupněným návštěvníkům za vstupné na území Moravskoslezského kraje namátkou patří:

- v okrese Bruntál – zámek Linhartovy ve Městě Albrechtice, zámek Slezské Rudoltice,
- v okrese Karviná – zámek Fryštát,
- v okrese Nový Jičín – hrad Štramberk, hrad Starý Jičín,
- v okrese Opava – státní zámek Hradec nad Moravicí, státní zámek Raduň,
- v okrese Ostrava – Důl Michal v Ostravě, Slezskoostravský hrad.

Návštěvnost památkových objektů je do jisté míry ovlivněna (ne)přízní počasí nebo v posledních dvou letech pandemií nemoci covid-19. I proto se mezi lety 2015 a 2021 pohybovala návštěvnost památkových objektů v Moravskoslezském kraji v širokém rozmezí 239 až 368 tisíc osob ročně, přičemž rekordním byl rok 2019. V areálu památek jsou často pořádány i kulturní akce, v roce 2021 se jich konalo 204 s účastí cca 70 tisíc návštěvníků.

Muzea, galerie a památníky

V Moravskoslezském kraji v roce 2021 si mohla kulturní veřejnost vybrat k návštěvě z 33 muzeí a památníků, 2 galerií a 21 poboček muzeí a galerií. Bylo v nich možno shlédnout 136 expozic a 172 výstav. Počet návštěvníků expozic a výstav v kraji v roce 2021 dosáhl hranice 444 tisíc, což bylo ve srovnání s rokem 2020 o 34 tisíc osob více.

Tab. 3 Muzea, galerie a památníky v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muzea, galerie a památníky v provozu	34	34	34	33	32	33	35
muzea, památníky	32	32	32	31	31	32	33
galerie	2	2	2	2	1	1	2
Pobočky muzeí a galerií	29	29	25	25	24	23	21
Expozice	133	136	135	127	129	136	136
Uspořádané výstavy	315	304	312	265	287	176	172
Návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)	667	654	712	616	565	411	444
Evidované sbírkové předměty (tis.)	1 337	1 346	1 372	1 179	1 193	1 217	1 233

Pozn.: V oblasti kulturních zařízení jsou pro potřeby statistiky využívány výstupy z rezortních statistických informačních systémů, které zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha. Údaje v tabulkách zachycují u stavových ukazatelů stav ke konci roku (např. počet knihoven, galerií), u intervalových ukazatelů úhrn za rok (např. počet návštěvníků). Údaje jsou šetřeny za kulturní organizace, jejichž zřizovateli jsou Ministerstvo kultury, jiné resorty, kraje, obce či města, a dále kulturní zařízení zřízená církví, spolky, obecně prospěšnými společnostmi a podnikatelskými subjekty.

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@czso.cz